

MEDEDELINGENBLAD

NEDERLANDSE
voor WERKGEMEENSCHAP
INDIVIDUAL PSYCHOLOGIE

33^e Jaargang nr.2 December 1984

Redactie-adres: Lisserweg 485
2165 AS Lisserbroek

Beste mensen,
het eind van 1984 nadert. Vandaar dat ik U namens alle bestuursleden prettige feestdagen en een heel goed 1985 toewens. De jaarwisseling is ook de tijd voor goede voornemens: in het komende jaar zullen we op de ingeslagen weg, bergopwaarts, dienen voort te gaan. Naast de inzet van het bestuur zal ook de inbreng van de leden de weg van de NWIP bepalen. Iedere bijdrage helpt ! Schroom daarom niet ons Uw ideeën kenbaar te maken of Uw diensten aan te bieden. Het gaat ten slotte om het verbreiden en bestuderen van de IP-gedachten binnen Nederland. En over één ding is iedereen het aangaande de IP eens: je hebt er veel aan, zowel in je werk als in je persoonlijk leven.

Gerard Kulker.

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual
Psychologie.

Sekretariaat: Raphaëlstraat 18 I
1077 PT Amsterdam.

Postgiro 476400 t.n.v. Ned.Werkgemeenschap
voor Individualpsychologie.
1411 KD Naarden.

Ereleden:

Mw. L.C. van Dijk, Amsterdam.

Hr. J.H. Richard, Den Haag.

Mw. L.M.C. Richard-Stuurman, Den Haag.

Redactie adres:

Lisserweg 485
2165 AS Lisserbroek.

"We kunnen alleen van fouten leren,
als we niet bang zijn ze te maken."

Rudolf Dreikurs.

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual
Psychologie.

BESTUUR:

Hr. G.A.L. Kulker, voorzitter.

Mustangstraat 28, 3151 GN Hoek van Holland.
Tel. 01747-3562

Mw. B.J.M. Strobosch-van Duyne, sekretaris.
Raphaëlstraat 18 I, 1077 PT Amsterdam.
Tel. 020-794363

Mw. A.H. de Vos-Heekelaar, penningmeester.
Flevolaan 30, 1411 KD Naarden.
Tel. 02159-41300

Mw. M. de Clercq-Jost, redactie.
Lisserweg 485, 2165 AS Lisserbroek.
Tel. 02521-13567

Hr. R. Glastra, bibliotheekbeheer.
Maria Montessoristraat 13 hs,
1068 PC Amsterdam-w. Tel. 020-194768

Mw. J.E. Noordenbos, 2e sekretaris.
Goeverneurkade 32, 2274 KJ Voorburg.
Tel. 070-861674

23 maart 1985:

Lezing.

STIP-nieuws.

Op 24 november 1984 is een cursus gestart:
"Hoe zet ik theorie om in de praktijk."

De I.P.-principes worden bestudeerd en daarna praktisch vertaald.

Op 7 januari 1985 start een cursus, waarbij de deelnemers praktijk situaties inbrengen en die daarna beschouwd worden vanuit het I.P.-perspektief.

Beide cursussen worden gegeven door Ton de Bruyn.

Inlichtingen, dan wel opgave voor deelname:
Sekretariaat S.T.I.P.

Wil Haak

Lemsterlandhoeve 12

3137 GM Vlaardingen.

Tel. 010-741427

Mens zijn = onvolmaakt zijn.
(Der Mut zur Unvollkommenheit.)
Lezing d.d. 24.11.84

De titel, die ik heb gekozen voor mijn lezing doet al vermoeden dat U vanmiddag niet het antwoord hoeft te verwachten op de vraag: HOE U MET UW ONVOLMAAKTHEID OP EEN MOEDIGE WIJZE KUNT OMGAAN.

Het ligt evenmin in mijn bedoeling met mijn lezing hiertoe een poging te wagen.

Misschien een wat vreemde uitspraak voor de geboren optimist en perfektionist, die ik ben. Hoewel... bij nader inzien misschien niet zo zeer een vreemde uitspraak, als wel het resultaat van een bij mijzelf doorbrekende bewustwording dat noch optimist, noch perfektionist zijn het synoniem is van volmaakt zijn.

Misschien is het eerder een synoniem van het tegenovergestelde. Immers de optimist ziet wel de zonnige zijde van het leven, maar het leven is meer dan alleen de zonnige kant. En de perfektionist is slechts zelden tevreden met een door hem behaald resultaat. Hij streeft naar een hoge graad van volmaaktheid, maar bereiken doet hij die niet.

Ik zou het dan ook, in het kader van mijn le-

zing beter zo kunnen omschrijven: de optimist en de perfektionist is mens. Maar mens-zijn is meer dan optimist en/of perfektionist zijn. De IP leert dat de insufficiëntie gevoelens van de mens als drijfveer spelen achter zijn strevingen naar vervolmaking. Ik wil daarom niet stellen dat het streven naar vervolmaking een slechte zaak is. Integendeel - los van bepaalde excessen van een te ver doorgevoerde ontwikkeling - heeft onze maatschappij veel te danken aan deze drijfveer. De maatschappij - en dus ook wij - maken juist gebruik van dit mechanisme bij ons mensen.

Wat denkt U bijvoorbeeld in dit licht over opvoeden ?

Als Ton de Bruyn in zijn lezing op 27 oktober j.l. stelt dat: "Veel opvoeders het moeilijk vinden om harmonisch met hun kinderen om te gaan." ... en hij spreekt over: "Het spanningveld binnen de opvoeding" ... dan heeft hij het er toch indirekt over, dat opvoeders hun opvoedelingen bezien en vergelijken met een soort ideaalbeeld voor ogen ! Dan bedoelen wij toch ook dat wij in de opvoeding streven naar een bepaalde graad van volmaaktheid bij de opvoeding !

En als we ditzelfde licht van het streven naar vervolmaking eens op onze scholen laten schijnen, wat zien we dan ?

MUTATIES.

Mw. H. Boon-Schilling,
Gruttolaantje 2, 1121 CH Landsmeer.
Verhuisd naar: Bethaniëndwarsstraat 18 a
1012 CB Amsterdam.
Tel. 020-274805

Mw. W.S. Harms-Zoete
Heemstedse Dreef 18, 2103 IW Heemstede.
Verhuisd naar: Graan voor Visch 18221
2132 GS Hoofddorp.
Tel. 02503-35511

Drs. H.W. von Sassen,
Premrenergasse 15, A-1130 Wenen.
Verhuisd naar: Fourniergasse 15
A-1130 Wenen.

VOORLOPIGE PLANNING
EERSTE HELFT 1985.

19 januari 1985:

Lezing door dhr. C. Peper over relatie vormen.

23 februari 1985:

Lezing door mw. Boon-Schilling over:
Intimiteit en macht in de menselijke relatie.

Reaktie op I.P. Nieuwe stijl en een nostalgische terugblik:

Allereerst wens ik het verjongde bestuur van de N.W.I.P. veel moed en inspiratie toe met de voortzetting van onze Werkgemeenschap en ons Mededelingenblad.

Het is niet de eerste keer dat wij vanuit een dieptepunt weer omhoog gekomen zijn. De tijden zijn veranderd, ook de inzichten en behoeften. Door mijn jarenlange kontakten met de I.P. (+ vanaf 1938) weet ik hoe moeilijk het is een verantwoord beleid te voeren.

In de begin jaren was de I.R. een kleine kring, die geregeld op zondagochtend bij elkaar kwam. We hadden het voordeel dat er onder onze leden personen waren, die Prof. Adler zelf kenden. En uit medisch en pedagogische belangstelling zijn therapie hadden meegemaakt.

Deze mensen zijn ons ontvallen, maar naar blijkt is dit enthousiasme toch ook naar deze tijd aan jongeren doorgegeven en levend gehouden.

Ik wens het bestuur sukses en veel inzet en medewerking van de leden.

L.C. van Dijk.

De heer van Eldert merkte in zijn lezing op 6 oktober l.l. ten aanzien van het schoolproject in Friesland op dat "de scholieren leren in hun eigen tempo en op hun eigen gekozen nivo".

Prima, hoor ik U zeggen. Toch denk ik dat menigeen zich geruster voelde, toen de heer van Eldert ook verklaarde dat deze werkwijze zorgde voor een behoorlijk nivo; minder uitval- lers voor het buitengewoon onderwijs. Merkt U hoe wij ook hier weer een ideaalbeeld hebben ?

Nu zult U misschien terecht bij Uzelf denken: "Ja, dat is nou wel waar dat we alles verge- lijken met een ideaalbeeld voor ogen, maar we weten ook heel goed dat ons ideaalbeeld niet haalbaar is !"

Daarmee hebben we dan meteen de tweestrijdig- heid in onze maatschappij voor ons op tafel liggen.

Natuurlijk weten wij dat geen mens volmaakt is, maar ...

- irriteert U zich ook zo aan de onhebbelijke gewoonte van de burens om steeds twee par- keerplaatsen in te nemen met hun auto ? Het is toch simpel !?! Zij kunnen gewoon niet parkeren en dat mag toch ...

- irriteert het U ook zo dat Uw zoon altijd het laatste woord moet hebben ? En dan nog die opmerking van hem, als U hem daar op wijst: "Ik kan het nu eenmaal niet laten !" Het is toch simpel !?! Hij mag toch wel een onhebbelijkheid hebben !

- irriteert het U ook zo, als U zelf merkt dat U nu al voor de vierde keer dezelfde stomme vergissing maakt ?

En toch is ook dat simpel ! Geen mens is volmaakt, dus mag U alstublieft ?!!

De reclame-wereld maakt trouwens gebruik (?), misbruik (?) van het gegeven dat mensen een ideaalbeeld hebben. Een ideaalbeeld waarvan wij tegelijkertijd weten dat dat nooit gerealiseerd zal worden.

(Hier toont Gerard enige reclameboodschappen van halvamel, alleswassers, margarine en een damesblad.)

Mens-zijn is gelijk aan onvolmaakt zijn.

Maar hoeveel ruimte is er nu voor ieder van ons om onvolmaakt te mogen en kunnen zijn ? Een duidelijk antwoord op deze vraag is niet te geven. De ruimte, die wij hebben, wordt enerzijds bepaald door onze omgeving. De frustratiegevoeligheid en de daarmee samenhangende tolerantie van onze omgeving zal dat namelijk bepalen.

Uw kinderen zijn Uw kinderen niet.

Zij zijn de zonen en dochteren van 's levens hunkering naar zichzelf.

Zij komen door U, maar zijn niet van U.

En hoewel zij bij U zijn, behoren ze U niet toe.

Gij moogt hen geven van Uw liefde, maar niet van Uw gedachten.

Want zij hebben hun eigen gedachten.

Gij moogt hun lichamen huisvesten, maar niet hun zielen.

Want hun zielen toeven in het huis van morgen dat gij niet bezoeken kunt, zelfs niet in Uw dromen.

Gij moogt proberen hun gelijk te worden, maar tracht hen niet aan U gelijk te maken.

Want het leven gaat niet terug, noch blijft dralen bij gisteren.

Gij zijt de bogen, waarmee Uw kinderen als levende pijlen worden weggeschoten.

Laat het gebogen worden door de hand van de Boogschutter een vreugde voor U zijn.

Uit: Kahlil Gibran
de profeet.

(stoom af laten blazen) Het kind, evenals de betrokken volwassene(n), is niet altijd direkt toe aan praten.

Dhr. de Bruyn maakte ons duidelijk, dat de mens de aandacht van anderen zijn leven lang nodig heeft en dat dit niet hetzelfde is als bewondering. Een kind is gefixeerd op "doen". Als het daar bewondering voor oogst, leert het dat de wereld om hem draait en heeft dan steeds meer behoefte aan bewondering.

Niet de prestatie is belangrijk, maar het gedrag dat leidt tot het uiteindelijke produkt.

HERHAALDE OPROEP.

Vorige keer vroeg Uw bestuur naar iemand, die mw. M. de Clercq-Jost kan bijstaan in het maken van ons verenigingsblad.

Heeft U dat vergeten ?

Er is nog niemand voor !!!

Misschien iets voor U, als goed voornemen in het nieuwe jaar ?

Anderzijds speelt onze handigheid in het kreëren van ruimte voor onszelf een rol. We kunnen ons zeer provocerend afwijkend opstellen, maar we kunnen ook een ontwapenende verpakking gebruiken.

Aangaande onvolmaakt - dan wel afwijkend - zijn kan ik wel de gevolgen, die het overtreden van deze soms zo vage grenzen kunnen inhouden, duidelijk aangeven.

a) Onlangs kwam in een onderzoek bij de spoorwegen naar voren, dat een vroegtijdig herstellen van aangebrachte schade aan materieel op daarvoor uitgekozen stations, leidde tot minder vernielingen. Iets, dat beschadigd - onvolmaakt - is, roept kennelijk een primitief reageren in ons op dat leidt tot een neiging tot destructie. Een destructie die, wat betreft in uiterste, te vergelijken is met de overbekende proef met de geverfde vogels. Of naar menselijke gedragingen geredeneerd: het racisme; de diskriminatie van de ander of een suïcidepoging van een mens als destructie van onvrede met zichzelf.

b) De tegenpool van dit primitief/dierlijk reageren is wat Freud neemde: de sublimatie. De energie, die anders destructief wordt ingezet, wordt nu gebruikt voor het repa-

reren, hulpverleners, verbeteren van de onvolkomenheid bij onszelf en de ander.

Het zal U duidelijk zijn, dat de kracht in ons die wordt vrijgemaakt door onze insufficiëntie gevoelens, geen geringe kracht is ! Dat konstaterende, betekent het tevens dat er moed voor nodig is om die kracht bij anderen dan wel bij onszelf te trotseren door ons falen te erkennen. Om bij mezelf te blijven, heb ik het dan over de moed om te erkennen dat ik als mens niet volmaakt ben.

Voelt U al met me mee of zal ik U aan de hand van enige ontmoediging d.m.v. advertenties tot meeleven aansporen ?

(Nu toont Gerard enige advertenties. O.a. 12 flitsende kapsels; een zeep die de eeuwige jeugd belooft; sportieve mannenkleding, die een stoer figuur geeft met brede schouders.)

En met mijn opmerking over wat U te doen staat om van die brede schouders te krijgen, maak ik de volgende stap op de weg naar vervolmaking: de compensatie.

Wat valt er eigenlijk bij mensen te compenseren ?

Zoals ik al eerder in andere woorden aangaf:

Het gevoel van onvolmaakt zijn, dat wij in onszelf oproepen met ons ideaalbeeld, resulteert in gedrag dat gericht is op compensatie. Dat betekent dus dat wijzelf onze compensatiebe-

zijn dienst kan stellen.

Wij baseren ons gedrag op onze opvattingen.

De 4 doelen kunnen nuttig of nutteloos gebruikt worden. Of zoals het ook wel genoemd wordt: konstruktief of destruktief. Kinderen blijken bereid een hoge prijs aan straf en afkeuring te inkasseren, als ze hun doel maar bereiken.

Als eerste opvoedingsmaatregel is het belangrijk het kind te leren om zijn bijdrage te leveren aan de gemeenschap, dan voelt het zich "er bij horen".

In de tweede plaats het kind leren zelf te beslissen, dat geeft een gevoel van autonomie. In de derde plaats kan het kind leren zelfdiscipline op te brengen en eigen verantwoordelijkheid dragen.

Als er een machtsstrijd ontstaat, luidt het advies meestal: "Trek je terug !" Maar ook het kind kan zich terugtrekken, weigeren te vechten !

Kinderen zijn bezig iets te bereiken en zijn daar zelf verantwoordelijk voor. Wanneer je het kind in een konflikt duidelijk wilt maken waarmee het bezig is, moet je daar wel eerst zijn toestemming voor vragen. In een konflikt-situatie is het beter eerst even te wachten

De reacties van de opvoeders daarop zijn meestal:

Op aandacht trekken verveling.
Op macht uitoefenen boosheid.
Op wraak nemen gekwetstheid.
Op ontmoediging gevoel van hooploosheid.

Hetzelfde gedrag is voor meerdere doelen geschikt. Om die bedoeling van het gedrag te begrijpen, is de reactie van de opvoeder m.n. de emotie die het gedrag bij hem/haar oproept, van wezenlijk belang.

Op een kind, dat aandacht vraagt d.m.v. zijn gedrag, reageren opvoeders vaak verveeld. Voelen zij zich boos of gekwetst, dan was macht uitoefenen of wraak nemen de bedoeling achter het gedrag. Ook de korrektieve maatregelen, die opvoeders nemen, geven een indicatie t.a.v. het doel van het kind. Een kind kiest uiteindelijk zelf voor zijn gedrag en heeft ook een eigen verantwoordelijkheid, al is het zich dit niet zo bewust. Het kind gaat een machtsstrijd aan vanuit de verkeerde veronderstelling, dat er alleen plaats onder de zon voor hem is als hij de situatie kan controleren. Als het doel wraak is, wil het kwetsen zoals het zichzelf gekwetst voelt. Een ontmoedigd kind denkt dat het alleen iets betekent, als het anderen in

hoeft te bepalen.

Aangaande onszelf zowel als aangaande de ander is het niet altijd even eenvoudig om aan te geven waar de kompensatiebehoeften liggen en gelegen hebben. Hiervoor is meer nodig dan simpel weg te kijken naar wat iemand goed of minder goed kan. Immers iets dat men goed kan, kan het resultaat zijn van een geslaagde kompensatie, maar ook een overkompensatie of gewoon een gave. Iets dat men minder goed kan, kan werken als een onderkompensatie.

Een drietal voorbeelden ter verduidelijking:

- 1) Een persoon krijgt n.a.v. een sportgebeuren de behoefte om zelf te proberen iets in de sport te bereiken. Hij blijkt over een tot op dat moment onbekende gave te beschikken, die hij verder ontwikkelt.
- 2) Een ander heeft als kind een afwijking aan zijn benen. Zijn grote ideaal is bij de atletiek uit te blinken op met name de loopnummers. Met haast bovenmenselijke inspanning weet hij inderdaad de top te bereiken.
- 3) Onze laatste persoon heeft kinderverlamming gehad en zit sindsdien aan een rolstoel gekluisterd. Deze persoon weet middels zijn handicap zijn omgeving aan zich dienstbaar te maken en doet minder dan hij

op grond van zijn handikap zou kunnen. Het zal U in deze drie voorbeelden duidelijk zijn welke soort compensatie een rol speelt. Als ik vragen mag, kunt U bij Uzelf nu ook iets ontdekken dat riekt naar een waarde-oordeel over de drie manieren van kompensieren ? Als ik U zou vragen de manieren van kompensieren te rangschikken onder goede dan wel slechte kompensatie, zou U dan ook het eerste voorbeeld als goed zien en beide anderen als minder goed ? Ik denk dat we zelfs tot een unanieme mening in deze kunnen komen. Maar is dat nu daarmee ook een terechte indeling ? Ik wil proberen toch wat kritische kanttekeningen te plaatsen bij deze ogenschijnlijk zo logische indeling.

- Zouden de personen in de voorbeelden waar het onder- dan wel overkompensatie betreft over hun kompensatie ook zo oordelen ? Ik denk van niet.
- Zullen de supporters rond de sintelbaan deze wijze van kompensatie ook zo zien ? Ik denk dat zij eerder praten in termen van "wonderbaarlijke mogelijkheden van de mens".
- Zullen de overbezorgde ouders, die voortdurend hun gehandicapte kind ter wille zijn, weten van de onderkompensatie en die afkeu-

helpt, explodeert ze ten slotte en geeft je een flink pak slaag. Vaders reageren ook vaak angstig. Heb je aardige ouders, die het goed trachten te doen, voelen zich verschrikkelijk schuldig als het met jou niet goed gaat. Binnen de I.P. gaan we er van uit dat iedere handeling een bedoeling heeft. N.l. een zinvolle plaats verwerven of behouden in het verband waar het kind deel van uitmaakt. De moeder-kindrelatie is zo'n verband. Samen maken ze weer deel uit van het gezin. En uiteindelijk maken we allen deel uit van de mensheid, als zijnde het grootste geheel. Alles wat een kind doet is gericht op het bereiken van het doel: er bij te horen. Dat is wat Adler "gemeenschapsgevoel" noemt.

Een kind, dat zich aangepast gedraagt op een goede manier, heeft de weg gevonden. Het kind dat zich misdraagt, gelooft dat dit de weg is die leidt tot "er bij horen".

De doelen, die een kind nastreeft, zijn volgens R. Dreikurs:

- 1) Aandacht krijgen.
- 2) Macht uitoefenen.
- 3) Wraak nemen.
- 4) Ontmoediging (onkunde voorwenden.)

is.

- b) Ontwikkel een slechte gewoonte. B.v. neuspeuteren, bedplassen, een tic, stotteren. Het sukses is verzekerd. Je zult iedereen, die met je in aanraking komt, opvallen. Natuurlijk moet je je goede bedoelingen tonen om er van af te komen, zodat iedereen beseft dat je het niet kunt helpen dat je met deze slechte gewoonte behept bent.
- c) Wordt een slechte leerling. Leer vooral niet lezen. Als je n.l. niet kunt rekenen is er misschien iets anders dat je wel kunt, maar door niet te kunnen lezen blokkeer je je hele onderwijsproces.
- d) Beschuldig je ouders er vooral van dat ze je niet begrijpen. Andere ouders begrijpen hun kinderen wél natuurlijk. Andere kinderen mogen alles en alleen jouw ouders zijn ouderwetse zeuren.

Natuurlijk zullen ouders van alles proberen om de toestand te veranderen. Een ander probaat middel (dat vooral werkt op autoritaire ouders) om je moeder in een monster te veranderen is: vooral je poot stijf houden onder al haar pogingen. Dan moet ze steeds verdergaande maatregelen treffen (dus straffen met géén zakgeld, 's avonds niet uit mogen, zonder eten naar bed, en vul verder maar in). Als niets

ren ? Ik schat in dat in het meest gunstige geval met hen redelijk te praten valt over wat voor belasting zo'n kind is. En heel misschien een enkele vrijblijvende gedachte over hoe het ook anders zou kunnen.

Wat ik met deze kanttekeningen wil stellen, is dat goede, minder goede dan wel slechte compensatie relatieve begrippen zijn. De betrokken personen hebben daar hun mening over en die bepaalt hun handelen. Een buitenstaander dan wel hulpverlener staat het vrij om er het zijne van te vinden. Maar daar houdt het dan wel zo ongeveer mee op. Alhoewel ... Ik zeg nu wel "daar houdt het dan wel zo ongeveer mee op", maar ik voel hier toch enige moeite om mijn neiging er toch meer over te zeggen de baas te blijven.

Ik heb namelijk - en dat zal U vanuit het voorgaande niet mogen verbazen - een ideaalbeeld over wat een oordeel over deze situaties zou kunnen zijn.

Dus:

Het kind, dat kiest voor onderkompensatie en daarmee inspeelt op de overdreven verzorgingsbehoefte van zijn ouders, kiest voor een juiste/adekwate compensatie.

Het kind doet in zekere zin niet meer of minder dan luisteren/voldoen aan de wensen van

zijn ouders. Een gehoorzaam kind dus.

Schrikt U van deze uitleg ?

Natuurlijk, vanuit ons ideaalbeeld over een gezinssituatie kunnen we ook andere kanten in deze situatie belichten.

Bijvoorbeeld:

- Doen die ouders hun kind niet te kort ? Het wordt zo toch in zijn ontwikkelingsmogelijkheden beknot !
- Door zo zijn ouders terwille te zijn, beknot het kind trouwens ook zijn eigen mogelijkheden.
- Het kind blijft zo afhankelijk van zijn ouders. Hoe wordt het zo ooit zelfstandig ? Bovendien zullen zijn ouders ooit eens wegvallen. Hoe moet dat dan ?

Maar als de personen in kwestie - dat gezinssysteem - zo in evenwicht functioneren dan is dat goed. Dan mag dat toch ?!

Natuurlijk ben ik het met iedereen eens dat het hier geen ideale gezinssituatie betreft, maar in het kader van de titel van mijn lezing "mens-zijn = onvolmaakt zijn", kunnen we toch niet verwachten een ideale situatie te vinden, te wensen of te willen bereiken.

Laten we nu vanuit mijn verhaal tot nu toe een aantal konklusies op een rijtje zetten:

Elk mens heeft een ideaalbeeld van zichzelf.

De kontributie bedraagt f 35.- en voor echt-paren f 50,- per jaar.

Hartelijk bedankt.

namens het bestuur
A.de Vos-Heekelaar,
penningmeester.

Samenvatting van de lezing d.d. 27.10.84
Door de heer A. de Bruyn, psycholoog.
KINDEREN EEN UITDAGING !

(De stof werd behandeld in samenspraak met de aanwezigen.)

Er is een bibliotheek volgeschreven met handleidingen hoe ouders, verzorgers, onderwijzers enz. kinderen kunnen opvoeden. Er bestaat echter ook een handleiding voor kinderen hoe ze hun ouders kunnen opvoeden. N.a.v. dit boek (geschreven door Dr. H.Mosak, A child's guide to parent rearing) behandelde dhr de Bruyn het thema opvoeding. Enkele citaten uit hoofdstuk I heeft hij daartoe vertaald. De titel luidt:

"Ouders trainen in geven van aandacht."

Enkele suggesties zijn:

- a) Ophouden met eten. Je kunt er zeker van zijn dat je moeder daar erg bezorgd over

Kunnen we een andere, gunstiger gelegen lokaliteit zoeken ? Met parkeergelegenheid ?

Trachten een schriftelijke cursus op te zetten en er landelijk mee beginnen ? Wel met contact en studiedagen.

Een artikel in het maandblad Sphinx geplaatst zien te krijgen.

Proberen in "sprekershoek" op de T.V. te komen. Dhr. Schuurman (psycholoog) benaderen als medewerker.

Wat verder ter tafel kwam:

Mw. Bouwman uit Nijmegen gaat haar doktoraalskriptie schrijven over Adler. Zij heeft hierover contact gehad met mw. Strobosch.

Wat betreft de nieuwe cursusactiviteit van de STIP: Er wordt een stuk IP-theorie gegeven en daarna wordt de link naar de praktijk gelegd. Men is erg praktisch gericht bezig.

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.

KONTRIBUTIE.

Op 1 september is weer een nieuw verenigingsjaar voor onze Werkgemeenschap begonnen.

Mogen wij U nu dan ook vriendelijk verzoeken Uw kontributie voor dit jaar 1984/85 over te maken op postgiro 476400 t.n.v. de Nederlandse Werkgemeenschap voor I.P. te Naarden.

Dat beeld is nastrevenswaard, maar het zal nooit bereikt worden.

De insufficiëntie gevoelens, die deze situatie oproept, leidt tot een vorm van compensatie.

Hoe we ons ideaalbeeld maken, bepaalt onze compensatiebehoefte.

De stuwende kracht, die zo vrij komt, is geen geringe kracht.

Kompensatie, onderkompensatie en overkompensatie is een indeling naar vorm, maar heeft geen waarde-oordeel in zich.

Deze konklusies houden in, dat geen mens of situatie als volmaakt kan worden gedefiniëerd. Mens-zijn is dus per definitie onvolmaakt zijn.

Laten we vanuit deze vaststelling ons nu verder buigen over de rol die de moed bij dit alles speelt. En meer specifiek:

DE MOED OM TE ERKENNEN DAT MEN ONVOLMAAKT IS. Een voorbeeld:

Jos maakt deel uit van een driehoofdig team. Hij is de jongste van de drie mannen, zelfs aanmerkelijk jonger dan zijn twee kollegaas. Op een dag hebben zij een vergadering met een kollega-instelling, waarmee zij vanwege een bepaalde gang van zake rond een gemeenschap-

pelijk gebeuren wat onenigheid hebben. Om de lucht te klaren menen beide instellingen dat dit gesprek noodzakelijk is.

Het wordt een gesprek dat zeer moeizaam verloopt. Het kost vooral veel moeite om de zaken naar elkaar zo te verwoorden, dat het gesprek niet verzand in een heilloze konfrontatie.

Door dit voorzichtige gemanoeuvreer, gaat er een forse tijd overheen alvorens de lucht is geklaard en men tot een aantal gezamenlijke afspraken kan komen.

In het laatste deel van het gesprek is het vooral Jos, die opvalt met zijn geslaagde pogingen deze zaak tot een goed einde te brengen. Als bij alle gesprekspartners de vermoeidheid zichtbaar een rol gaat spelen, weet hij vaardig de zaken samenvattend zo op een rijtje te zetten, dat ieder voldaan meent dat de zaak goed is uitgesproken en men weer met elkaar verder kan.

Jos laat de gesprekspartners van de kolle-gastelling uit, terwijl zijn twee kollegaas in de vergaderzaal achterblijven.

Als hij terugkeert, vangt hij een flard op uit het gesprek tussen hen. Vol lof spreken zij over de vaardigheid, die Jos ten toonspreidde in vooral het laatste gedeelte van het gesprek. De oudere kollegaas menen daarnaast dat, vooral

Mededelingen: bericht van verhindering van dhr. Sachs, dhr. Visman en mw. Boon-Schilling (telefonisch).

Jaarverslag sekretaris: zonder kommentaar goedgekeurd.

Jaarverslag penningmeester: Mw. de Vos beantwoordt enige vragen en licht e.e.a. toe. Er zal o.a. geïnformeerd worden naar acceptgirokaarten t.b.v. kontributie-inning.

Verslag kaskontrolekommissie: deze heeft alles in orde bevonden en aan mw. de Vos wordt décharge verleend.

Benoeming nieuwe kaskontrolekommissie:

Mw. Barto-Mantz en mw. v.d. Storm-Meyman.

Toekomstplannen:

Opzetten van een cursus.

Het ledenbestand zou o.a. vergroot kunnen worden door mensen, die een skriptie over Adler hebben geschreven de mogelijkheid te bieden om lid te worden. De advieskommissie zou in deze zin kunnen adviseren na bestudering van de skriptie.

Het mogelijk werven van aspirant-leden.

Dhr. Wittenberg vragen of hij lid wil worden.

Verdere toekomstplannen en suggesties:

Blijft het gezien de hoge kosten mogelijk om Krasnapolsky te huren voor de lezingen ?

Wanneer ik in de titel van mijn lezing stel dat: mens-zijn = onvolmaakt zijn, betekent dat, dat iedere mens de moed tot onvolmaaktheid zou moeten hebben. Volwaardig mens zijn, betekent dan op een goede manier omgaan met je goede en minder goede kanten. Ze de plaats geven in je leven, die ze verdienen. Verantwoordelijkheid dragen over al die kanten, de mogelijkheden en onmogelijkheden in jezelf.

Kort verslag ledenvergadering 24.11.84
Krasnapolsky te Amsterdam.

Aanwezige bestuursleden:

Dhr. G. Kulker, voorzitter.

Mw. B. Strobosch-van Duyne, sekretaris.

Mw. A. de Vos-Heekelaar, penningmeester.

Mw. J. Noordenbos, 2e sekretaris.

Afwezig met bericht dhr. R. Glastra en Mw. de Clercq-Jost.

Er waren slechts zes leden aanwezig.

Hr. Kulker opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Notulen ledenvergadering van 25.02.84 worden goedgekeurd.

Ingekomenstukken: brief van dhr. Glastra.

aan het einde van het gesprek hun leeftijd hen parten ging spelen. Op zo'n leeftijd als Jos gaat dat nu eenmaal wat eenvoudiger, verzuchten zij en er klinkt een jaloerse ondertoon in hun konklusie.

Jos besluit te doen of hij hun gesprek niet heeft gehoord, als hij zich weer bij de anderen voegt. Hij blijft echter naar aanleiding van het gehoorde wel met een paar emoties zitten. Enerzijds voelt hij zich trots en gevleid door de woorden van zijn kollegaas. Anderzijds is hij echter ook kapot na dit intensieve gesprek en voelt hoeveel moeite het hem heeft gekost om tot op het laatst de zaak goed te leiden, ook al is hij dan de jongste in jaren.

Daarbij is hij kwa positie in de instelling de laagste in rang en heeft naar mate het gesprek vorderde toch meer de leiding in het gesprek overgenomen, omdat de directeur gaanderweg het gesprek het meer en meer liet afweten. Jos voelt zich erg dubbel.

Hij is wel de jongste, maar heeft de minste ervaring in dit soort zaken. Op grond van zijn doorzettingsvermogen - soms wordt hij voor drammer versleten - heeft hij het gered. Maar ten koste van hoeveel kracht in hemzelf! Eigenlijk voelt hij zich van zijn kant even-

eens een beetje jaloers op die oudere kollegaas, die het op grond van hun leeftijd mogen laten afweten van zichzelf. Ook al voelt hij zich een beetje in de steek gelaten. Hij heeft doorgedouwd. Hadden zij ook niet wat meer kunnen geven dan ze deden, ook al zijn ze ouder? Laten we nu eens proberen deze situatie te analyseren om te bezien waar de moed verstopt zit. Het meest in het oog lopende in het verhaal is ongetwijfeld het gesprek, dat de twee oudere teamleden met elkaar hebben. Zij erkennen ruiterlijk aan elkaar dat de jaren bij hen beginnen te tellen en zij hebben lof voor Jos. Oke, zij spreken indirect ook met een zekere weemoed over hun vervlogen jaren. Op zich zien we echter geen ander beeld dan ik in het begin van mijn lezing al schetste.

Deze twee teamleden hebben een ideaalbeeld over hoe dit soort gesprekken behoren te lopen. Dat ideaalbeeld wordt benaderd door Jos, omdat hij jonger is. (Hier gebeurt bovendien iets dat in onze huidige maatschappij gebruikelijk is. De jeugd wordt als ideaal gezien. De mode speelt daar op in door voor ouderen zeer jeugdige kleding te maken en ook de cosmetica vaart er wel bij.)

Het principe, dat het ideaalbeeld dat mensen

vaak gebeuren.

Aan het slot van mijn lezing gekomen, wil ik nog wat woorden kwijt over:

"de moed tot onvolkomen zijn" en wat betekent dat in het licht van "volwaardig mens zijn"? Bij de erkenning van de twee oudere teamleden dat hun jaren hen parten gingen spelen, zei ik al, dat ze op de goede weg waren.

We horen echter meer mensen om ons heen erkennen wat hun tekortkomingen zijn. Ik denk hierbij aan opmerkingen als: "Zo ben ik nu eenmaal." of "Je weet toch wel wie ik ben en wat ik kan" of "Iedere gek heeft zijn gebrek" en ga zo maar door.

Om tot echte moed tot onvolkomenheid te komen, is echter meer nodig. Ik zei het al bij de twee oudere teamleden. Ik mis waar hun handelen beïnvloed wordt door hun tekortkoming. Anders gezegd: het verantwoordelijkheid dragen er over. Als dat ontbreekt, wordt de erkenning meer een uitvlucht of het ontlopen van de verantwoordelijkheid er over. Dat is het dat ons vaak irriteert bij de opmerkingen die ik zo even aanhaalde. Het effect van zo'n opmerking is vaak gericht op het de ander machteloos maken om zijn kritiek te geven in welke zin dan ook.

Tot dat hij onbedoeld getuige is van het gesprek tussen zijn twee kollegaas. Hun lof moet hem als trompetgeschal in de oren hebben geklonken ! Maar dan daarna die koude douche. Het was zijn leeftijd, die hem in het voordeel bracht en niet zijn kundigheid !

Vandaar ook, dat Jos met zichzelf in de knoop komt. De moed, die hij toonde door het gesprek naar een goed einde te leiden, bracht eerst het gevoel dat hij zijn ideaalbeeld benaderde. Als jongste overvleugelde hij zijn oudere kollegaas ! Maar die wapenfeiten blijken slechts te maken te hebben met het verschil in jaren ! Geen wonder dat Jos zich meer gaat richten op de vraag in hoe verre het leeftijdsverschil wel zo'n belangrijke rol speelt, als de anderen betogen. Plotseling ervaart hij dan ook hoeveel energie hij heeft moeten geven en dat hij eigenlijk ook op is.

Ondanks deze teleurstellende ervaring in het streven naar zijn ideaalbeeld, besluit hij echter niet om te erkennen dat hij soms zijn krachten te boven gaat met alle eventuele konsekwenties van dien. Hij komt niet verder dan enige jaloezie op zijn kollegaas, die het op grond van hun leeftijd mogen laten afweten. Ontmoedigd is hij dus niet door deze ervaring. Zijn grenzen tegenkomen, zal hem zeker nog

zich stellen onbereikbaar is, gaat ook hier op. Immers deze twee teamleden behoeven er niet op te rekenen dat zij jonger in jaren worden en dit soort situaties op die grond makkelijker gaan klaren, zoals Jos deed. Toch zitten hier een paar kanten aan, die de situatie net iets anders maken. Hun ideaalbeeld is voor hen inderdaad onbereikbaar, maar een ander - het derde teamlid - vult dat ideaalbeeld in. Dat betekent dus simpelweg dat een ander iets kan, terwijl de persoon in kwestie het zelf ook zou willen, maar weet dat dat voor hemzelf onbereikbaar is.

Nu kan de mens op verschillende manieren onder dit gevoel van zich minderwaardig voelen proberen uit te komen.

Hier wordt gekozen voor het kleineren van Jos zodat zijn prestatie minder waard wordt. Zij doen dit door zijn prestatie toe te schrijven aan zijn jeugdiger leeftijd en niet aan zijn kunde. (Misschien, maar dat durf ik niet met zekerheid te zeggen, ligt het besluit van Jos om te doen alsof hij hun gesprek niet heeft gehoord wel hieraan ten grondslag. Evenals zijn geïrriteerdheid over dat het hem ook zoveel moeite heeft gekost. Met daaraan gekoppeld de vraag of de anderen niet iets meer hadden gekund. Maar hierover later meer.)

In mijn voorbeeld zit nog een specifiek andere situatie rond het ideaalbeeld.

Al eerder zei ik: De mens stelt zich een ideaalbeeld en streeft dat na in de wetenschap dat hij dat ideaal nooit zal bereiken. Hoewel er enige hoop blijft om het enigzins te kunnen benaderen. Hier speelt dat anders. Deze twee teamleden weten op grond van hun leeftijd en in de wetenschap dat mensen tot op heden alleen maar ouder worden, dat zij hun ideaalbeeld niet kunnen benaderen en zelfs met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mogen verwachten dat zij er verder vanaf zullen komen. Deze mensen kunnen niet anders dan erkennen dat zij in deze te kort blijven schieten. En als zij dat toch proberen te ontkennen, dan is slechts te verwachten dat er geregeld een pijnlijke realiteitskonfrontatie zal plaatsvinden.

Nu zult U zich misschien afvragen: Hoe zit het nu met het naar elkaar erkennen van hun niet meer goed functioneren in het gesprek op grond van hun leeftijd? Zij erkennen daarmee toch hun onvolmaaktheid in dit opzicht. En daar is toch moed voor nodig.

Jazeker. En deze teamleden zijn zeker op de goede weg. Hoeveel moeite een en ander hen echter nog kost, blijkt uit het feit dat zij het als lotgenoten naar elkaar toe wel erkennen.

Jos wordt echter nog niets bekend.

Ook hebben zij voor het gesprek nog geen maatregelen genomen om er voor te zorgen dat alles goed zal verlopen. Want: erkennen naar jezelf en anderen dat je bepaalde dingen niet kan, betekent dat dat ook je handelen moet beïnvloeden.

Laten we nu de rol van Jos eens onder de loep nemen:

We constateren, dat hij gaanderweg het gesprek de leiding op zich heeft genomen, omdat zijn twee oudere kollega's moeilijkheden beginnen te krijgen. Daarbij vernemen wij dat het hem, hoewel het hem erg veel moeite kost, goed afgaat. Dat betekent dat Jos een zekere mate van gedrevenheid heeft om zich waar te maken. Hij is kennelijk iemand met ambitie, die bereid is veel energie te stoppen in het nastreven van zijn idealen. Hij is daarom ook nog volop bezig met niet alleen compenseren, maar ook overcompenseren. Dit blijkt immers ook verderop uit het verhaal, als Jos naar zichzelf erkent dat dit gesprek hem ook fors wat energie heeft gekost en hij de eindstreep zó heeft gehaald op grond van zijn doorzettingsvermogen. De triomf van hoe hij dit gesprek tot een goed einde heeft gebracht, verzoet echter veel.